

Nr 252.

Av herr **Onsjö**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 182, angående anslag till anordnande av vissa farleder.

I proposition nr 182 vid årets riksdag begäres reservationsanslag av 15 milj. kronor för anordnande av en ny farled vid Falsterbo, den s. k. Falsterbokanalen, ävensom om motsvarande anslag av 4 milj. kronor för fördjupande av farleden genom Kalmarsund.

I fråga om fördjupningen av Kalmarsundsfarleden anger vederbörande departementschef förutom det gagn, som dess genomförande skulle medföra under extraordinära förhållanden, även förhoppningen att »man torde kunna räkna med att, om farleden anordnas med detta djup, den kommer att bli av betydelse för sjöfarten även i fredstid».

Vederbörande myndigheters yttranden synas även ge ett visst fog för en sådan uppfattning.

Annorlunda synes läget vara när det gäller Falsterboleden. Här synes ändamålet vara så gott som helt betingat av nu för handen varande exceptionella tidsläge. Å andra sidan kan det icke beräknas, att farleden kan bli användbar förrän om något år. Då kan läget även vara ett helt annat än det nuvarande.

Statens transportkommission betonar att det icke får förbises, att farleden har sin egentliga betydelse endast för krigsfall. Olägenheterna vid navigering i kanalen väntas nämligen bli så betydande, att sjöfarten under fredstid torde föredraga den gamla leden runt Falsterbo framför kanalen med dess trånga tillfartsleder.

En ledamot av kommissionen har även, under framhållande att utredningen icke vore så fullständig, att den kunde läggas till grund för en medelsanvisning av den storleksordning, varom fråga vore, samt att risk för minsprängning kvarstode med oförminskad styrka vid farledens ändpunkter, avstyrkt anvisande av medel för ändamålet i fråga.

Otvivelaktigt har man även på andra håll hyst sina tvivel angående förslagets lämplighet, liksom även angående tillräckligheten av ens de mycket stora belopp, som begärts. Hänsynen till tidsläget synes emellertid ha fått nedtysta alla tvivel. Vad som aktualiserat förslaget är givetvis önskvärdheten att hålla skeppsfarten inom svenskt territorialvatten. Som bekant ha svårigheter uppstått därigenom att tyskarna icke velat respektera den s. k. fyramilsgränsen.

Det torde emellertid kunna ifrågasättas, om det i realiteten här är fråga om ett juridiskt problem. Beklagliga exempel kunna påvisas, som ge vid handen att även fullt klara juridiska ståndpunkter icke kunnat hävdas, när stora politiska intressen stått på spel.

Ur denna synpunkt är det kanske ingalunda säkert att byggandet av den nya Falsterboleden kan bli till stort gagn under de orostider, då den har sin egentliga uppgift att fylla.

I en tid då statens skatte- och lånemöjligheter måste utnyttjas till bristningsgränsen för ändamål, som äro oundgängligen nödvändiga, är det ofrånkomligt, att största möjliga försiktighet måste iakttagas vid beviljandet av nya anslag. Detta gäller i all synnerhet ifråga om anslag av denna storleksordning. Det begärda anslaget för företaget är beräknat till 15 milj. kronor, men redan nu torde kunna förutses, att detta belopp väsentligen kommer att överskridas. Förslaget bygger på den förutsättningen, att vi inom ett år, då arbetet allra tidigast beräknas kunna vara färdigt, om kriget då fortfarande pågår utanför vårt lands gränser, skola kunna upprätthålla en någolunda normal sjöfart inom tremilsgränsen, som stormakterna hitintills ha godkänt och respekterat som svensk territorialgräns. Denna förutsättning måste, särskilt med hänsyn till den senaste tidens händelser, vara synnerligen osäker.

Att kostnaderna för företaget äro stora, synes uppenbart. Huru stora de till sist skola bli synes med hänsyn till tidsläget och ovissheten i fråga om uppgjorda beräkningar svårt att bedöma. I fredstid är farleden, såsom anförts, ingalunda av ett däremot svarande värde och under utrikespolitiskt sett farofulla tider synes värdet därav icke minst med hänsyn till minfaran och det i övrigt utsatta läget tvivelaktigt. Det vill även synas som om vårt lands resurser för närvarande skulle kunna på ett mera effektivt sätt utnyttjas.

Under återopande av vad som anförts hemställles,

att riksdagen ville avslå Kungl. Maj:ts framställning i proposition nr 182 om anslag å 15 milj. kronor för iordningställande av s. k. Falsterboleden.

Stockholm den 16 april 1940.

J. Onsjö.